

Vergaderjaar 2021–2022

32 545

Wet- en regelgeving financiële markten

32 847

Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 147

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 oktober 2021

In Nederland kan DNB als macroprudentiële autoriteit in onafhankelijkheid maatregelen nemen om systeemrisico's in het financiële stelsel aan te pakken. DNB heeft op 11 oktober een toezichthouderregeling gepubliceerd, die een minimumvloer voor de risicogewichten van hypotheekleningen op bankbalansen in Nederland introduceert. De regeling treft u bijgaand aan. De maatregel is door DNB toegelicht in een persbericht en in haar Overzicht Financiële Stabiliteit. Conform de Wet financieel toezicht heeft DNB over deze maatregel met mij overleg gehad.

De maatregel is in het najaar van 2019 reeds door DNB aangekondigd¹, maar DNB besloot deze in het voorjaar van 2020 uit te stellen vanwege de onzekerheid over de impact van de coronacrisis op de bankbalansen en de huizenmarkt. DNB heeft sindsdien de systeemrisico's in de huidige hypotheekmarkt verder zien toenemen en tegelijkertijd de risicogewichten van hypotheekleningen in de risicomodellen van banken verder zien dalen. Verder gesteund door recent economisch herstel en gunstige macro-economische vooruitzichten is DNB nu voornemens om de risicogewichten van hypotheekleningen alsnog te verhogen. De maatregel sluit ook aan bij de ESRB-aanbeveling die DNB in het najaar van 2019 kreeg in verband met de toenemende risico's in de huizenmarkt.²

DNB vindt het van belang dat banken voldoende weerbaar zijn tegen de gevolgen van een huizenprijscorrectie. Daarom legt DNB door middel van deze regeling een ondergrens (minimumvloer) op aan de gemiddelde risicoweging die banken met een intern model (zogenaamde IRB-banken, te weten ING Bank, ABN Amro, Rabobank, de Volksbank, NIBC en Van Lanschot Kempen) hanteren voor hun hypotheekportefeuilles. De ondergrens zorgt ervoor dat banken een minimale hoeveelheid kapitaal moeten aanhouden voor hun hypotheekportefeuilles, en voorkomt dat steeds verder stijgende huizenprijzen leiden tot steeds lagere risicoge-

¹ Kamerstukken 32 545 en 32 847, nr. 110

² Kamerstukken 32 545 en 32 847, nr. 109.

wichten (de regeling is daarmee ook ontworpen om procycliteit te verminderen). Op dit moment is het gemiddeld gewogen risicogewicht op de IRB-portefeuille van Nederlandse woninghypotheken circa 8%. Met deze maatregel beoogt DNB de gemiddelde risicogewichten van hypotheken zonder NHG te verhogen en daarmee het gemiddelde terug te brengen naar het niveau waarop ze in 2015 lagen, namelijk 14–15%. Naar verwachting zal de impact op de totale kapitaal-eis van NLse banken EUR 5,3 mrd. zijn, dit was in 2019 EUR 3 mrd. De toename in impact is een gevolg van de verder gestegen huizenprijzen, lagere hypotheekverliezen en gedwongen verkopen, en daarmee een verdere daling van gemodelleerde risicogewichten sinds 2019. Banken zijn met de huidige kapitaal-niveaus nog altijd goed in staat om de additionele eisen te absorberen. DNB verwacht dat de hypotheekrente door de maatregel maar beperkt zal stijgen. Bovendien zijn NHG-hypotheken, waarvan veel starters gebruik maken, van deze maatregel uitgezonderd.

Deze maatregel heeft in 2019 reeds een formeel Europees traject doorlopen waarbij onder andere de Europese toezichthouders EBA en ESRB en de Europese Commissie hebben aangegeven geen bezwaar te hebben. De maatregel zal per 1 januari 2022 in werking treden. De maatregel zal in ieder geval tot december 2022 van kracht zijn (de einddatum van de oorspronkelijke maatregel), waarna DNB de mogelijkheid heeft om de maatregel te verlengen.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra